

TURİZMDE BEDENSEL ENGELLİLER İÇİN GEREKLİ DÜZENLEMELER GEREKMIYOR MU?

Sosyal ve kültürel turizm*

Engelli insanları örnek olarak ele alacak olursak, böyle özel bir konumda olan insanlar için, sadece eğitim ve iş sahibi olmak yeterli değildir. Engelli insanların bağımsız bir şekilde ya da aileleri ve arkadaşları ile birlikte tatil yapabilmeye gereksinimleri de vardır.

DANIELA BAS**

Kültürsüzlüğün getirdiği karmaşa günden güne daha belirgin bir biçimde ortaya çıkmaktadır.

Herkes bundan etkileniyor. İtalyanlar ve yabancı turistler, müzeleri ziyaret ederken, oluşturdukları kuyruklarla bunu kanıtlıyorlar.

Dikkatli gözlemciler için sosyal ve kültürel turizm alanlarının koordinasyonu gerekliliği ortaya çıkıyor. Bu, ailelerin yaşlıların engelli ve normal insanların yararı için sürdürülen aktivitelerin, rekreasyon çalışmalarının ve turizm sektörü içerisindeki yapılanmanın koordinasyonudur.

Hedef, herkes için eşit fırsat ve kabul ortamını sağlamaktadır.

Boş zaman değerlendirme biçimleri, insan varlığının kişisel gelişimi için temel bir gereksinimdir. Bu çalışmalar günümüzde (değerlendirme biçimleri), toplumsallaşma ve toplum hayatı içerisinde belirli bir konum elde etmenin de temelidir, aynı zamanda.

* Türkçeye çeviren A. Aytuğ Şentürk (A adolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi).

** Daniela Bas, "Social and Cultural Tourism", "Journal of World Leisure and Recreation", Winter, 1992, Ontario, Canada.

Engelli insanları örnek olarak ele alacak olursak, böyle özel bir konumda olan insanlar için, sadece eğitim ve iş sahibi olmak yeterli değildir. Engelli insanların bağımsız bir şekilde ya da aileleri ve arkadaşları ile birlikte tatil yapabilmeye gereksinimleri de vardır.

İtalya'daki yeni yasa düzenlemeleri, spor, çeşitli rekreasyon çalışmaları ve turizmin düzenli akışına engel olan her türlü kısıtlayıcılığı ortadan kaldırmayı hedeflemektedirler. Örneğin bu yasa düzenlemelerinden biri; özel nitelikteki boş zaman kuruluşları ile rekreasyonel endüstri kuruluşlarının engelli insanların lehine olmayan ayrımcılık yapmaları durumunda, 1 ila 10 milyon İtalyan Lireti (yaklaşık 1000 dolara kadar) cezaya çarptırılmalarını ve hatta kimi durumlarda da bir aydan 6 aya kadar söz konusu işyerinin kapatılması gibi hukuki yaptırımları da içermektedir. Bu yeni yasal düzenlemeler ve engellilerin kullanımına uygun nitelikteki yapılan düzenlemelere ilişkin yasa otel, tatil köyü, kâmp ve bunun gibi çeşitli rekreasyonel çalışmalarından engellilerin de giderek artan şekilde yararlanması olanağını yaratmaktadır.

Tüm bu olan bitene karşın, engelliler, tatillerini geçirebilecekleri ve çeşitli türde rekreasyon çalışmalarını yapabilecekleri, engellileri göz önüne bulundurulmuş deniz, dağ ve göl kıyısında ki doğal dinlenme yerlerini bulmakta oldukça zorlanmaktadır.

Sadece İtalya'da 3 milyondan fazla engelli insan bulunmaktadır. Bunlardan çok azı tatillerini geçirebilecekleri uygun ortamları bulabilmektedirler. Bu sorunun oluşumunda en temel etken, mali olanaksızlıklardan çok mimari engellerdir.

İtalya'daki, "Centro Studi of the Touring Clup Italiano" nun yakın zamanda yaptığı bir çalışmaya göre, ülkedeki otellerin % 80'i halen engellilere hizmet verecek şekilde düzenlenmemiştir. 35.578 otelden 29.219 tanesi engellilere yeterli hizmeti verebilecek durumda değildir. Bu bilgiler direkt olarak ilgili kuruluşların kendilerinden alınmıştır.

Genellikle bir otel ne kadar pahalı ise engelliler açısından sağladığı olanakların da o kadar fazla olduğu yapılan araştırma ile anlaşılmıştır, ancak bu durum gene de bazı engelli gruplar için geçerlidir. Otellerin çoğunda, köşe rampaları, uygun genişlikte asansörler ve engellilere kolaylık sağlayabilecek özellikleri olan banyolar ve WC'ler yoktur. Ortalama fiyatlı otellerden % 80'i engelliler için hiç uygun durumda değildir. Gerçekte, İtalya-

daki otellerin büyük çoğunluğu, II. Dünya Savaşı'nın ardından 50'li ve 60'lı yıllarda inşa edilmiştir. O zamanlar, ülkenin en önemli gündemi yıkılan tüm binaları mümkün olan en kısa zamanda yeniden inşa etmek olduğu için, ülkenin yeniden yapılanması sırasında mimari düzenleme engelliler konusunu hiç gözönüne almamıştı.

Yukarıda içeriğinden örnekler verilen çalışma, ülke çapında oteller ve diğer yerler için hazırlanacak ulusal bir rehberin başlangıç adımlarından biri olabilir.

Tekerlikli sandalye kullanan bir kişi olarak ben, küçük ama yeterince istekli ve kararlı bir grupla birlikte, özel, sosyal ve kültürel turizm çerçevesinde, farklı gereksinimleri olan insanlara gerekli bilgileri sağlayabilecek ve İtalya'da hatta

Gerçekte, turizm alanında engelliler ve yaşlılar gibi özel gereksinimleri olan insanlara çeşitli olanaklar sağlamaya yönelik bazı çalışmalar yapılmaktadır, ancak bu tür gereksinimleri olan ve bu hizmetlerden yararlanabilecek milyonlarca insan bu gelişmeler hakkında hiç ya da yeterince bilgilendirilememektedir.

diğer ülkelerde de geçerli olabilecek nitelikte bir danışma servisi kurmayı planlıyorum.

Bazı özel gereksinimleri olan insanlar için gerekli ortamı destekleyecek bir enformasyon akışına, devlet, seyahat acenteleri, engelli dernekleri ve diğer organizasyonlar ve halk tarafından geçerlilik kazandırılabilir.

Gerçekte, turizm alanında engelliler ve yaşlılar gibi özel gereksinimleri olan insanlara çeşitli olanaklar sağlamaya yönelik bazı ça-

lışmalar yapılmaktadır, ancak bu tür gereksinimleri olan ve bu hizmetlerden yararlanabilecek milyonlarca insan bu gelişmeler hakkında hiç ya da yeterince bilgilendirilememektedir.

Yazımda sözünü ettiğim özel danışma ve tavsiye servisinin inanırılık ve güvenilirlik derecesinin artması, bu danışma servisi için çalışacak insanların, söz konusu özel gruplar içerisinde çıkması ile en üst düzeye çıkacak ve etkinlik derecesi de giderek artacaktır. □

